

ПРОЯВЛЕНИЯ БАКТЕРИАЛЬНОГО РЕСПИРАТОРНОГО СИМПТОМОКОМПЛЕКСА В СВИНОВОДЧЕСКИХ ХОЗЯЙСТВАХ УКРАИНЫ / Е.Е.Айшпур

Комплекс респираторных болезней свиней (КРБС) – широко распространенное заболевание свиней во всех странах мира, где занимаются промышленным свиноводством. В статье приведен анализ этиологической структуры этих болезней в свиноводческих хозяйствах Украины. Результаты исследований дадут возможность внести элементы предупреждения развития указанных болезней в процессе эксплуатации комплексов и ферм.

Ключевые слова: комплекс респираторных болезней свиней (КРБС), свиньи, микроорганизмы, ПЦР, ИФА.

THE BACTERIAL RESPIRATORY SYMPTOM-COMPLEX EXPRESSION IN UKRAINIAN PIGFARMS/ Ayshpur O.Y.

Porcine Respiratory Disease Complex (PRDC) is world wide-spread swine diseases in the countries pork production. The article represents the principal data of diseases' etiological structure within swine industry households of Ukraine. The results of investigations will help prevent developing of that diseases in the exploitation process of pigcomplexes and pigfarms.

Key words: Porcine Respiratory Disease Complex (PRDC), pigs, microorganisms, PCR, ELISA.

Рецензент – кандидат ветеринарных наук О. А.Тарасов

П. П. АНТОНЕНКО, доктор сільськогосподарських наук

О. М. ПОСТОЄНКО, кандидат біологічних наук

В. В. ЧУМАЧЕНКО, доктор ветеринарних наук

М. В. ЧОРНИЙ, доктор ветеринарних наук, професор

Дніпропетровський державний аграрний університет,

Київський університет імені Тараса Шевченка, ННЦ “ Інститут біології”,

Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів

мікроорганізмів, м. Київ,

Харківська державна зооветеринарна академія

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ГАСТРОЕНТЕРИТУ У СОБАК ФІТОПРЕПАРАТАМИ

Наведено результати науково-виробничого дослідження стосовно ефективності застосування фітопрепаратів «Фітохолу» та «Гастроциду» для лікування та профілактики гастроентериту у собак. Встановлено, що фітопрепарати позитивно впливають на загальний стан, обмін речовин та збереженість тварин.

Ключові слова: собаки, «Фітохол», «Гастроцид», фітопрепарати, лікування, профілактика.

Гастроентерит дрібних тварин, зокрема собак, відноситься до поліетіологічних захворювань. Нині він набув широке розповсюдження у собак, основними його проявами є порушення функції шлунково-кишкового тракту та інших органів і систем. Гастроентерит наносить значний економічний збиток власникам тварин [1,2,3,4].

На сьогоднішній день на ринку ветеринарної медицини існує значний асортимент препаратів вітчизняного і закордонного виробництва для профілактики і лікування гастроентеритів у собак. До їх недоліків можна віднести значну вартість та в деяких випадках викликають негативні побічні ефекти. Тому актуальним напрямком досліджень є пошук більш ефективних, дешевих та комплексно діючих засобів для профілактики і лікування гастроентеритів у собак. До таких препаратів і відносяться фітопрепарати. Лікарська рослинна сировина завдяки її доступності, практичності, відсутності побічної дії та широким комплексним терапевтичним і профілактичним властивостям є важливим елементом у конструюванні нових засобів. Нами раніше розроблено фітопрепарати «Фітохол» і «Гастроцид» та обґрунтовано їх застосування для профілактики і лікування захворювань шлунково-кишкового тракту продуктивних тварин [5,6].

Метою даної роботи є розробка схеми застосування й визначення ефективності препаратів «Фітохолу» і «Гастроциду» для лікування та профілактики гастроентериту у собак.

Матеріали і методи. Дослідження проводились на базі клінік ветеринарної медицини Амур-нижньодніпровського та Індустріального районів м. Дніпропетровська.

Були сформовані 2 групи по 5 собак різних порід віком 6 місяців, яким впродовж 2-3 днів ставився діагноз гастроентерит незаразної етіології. В першу входили тварини, яким проводили лікування традиційним методом, а саме: внутрішньом'язово вводили препарат «Пенстереп» в дозі 1 мл на 10 кг живої маси тіла 1 раз на добу впродовж 6 діб, а також підшкірно – вітамінний препарат «Гамавіт СМ» в дозі 1-1,5 мл раз на добу впродовж 7-10 днів і перорально задавали детоксиційний препарат «Ентеросгель» із розрахунку 100мг/кг маси тіла – 4 рази на добу впродовж 7-10 днів.

Дослідній групі собак застосовували внутрішньо рослинні препарати за наступною схемою: «Фітохол» за 30 хв до годівлі по 0,5 мл в 30 мл кип'яченої охолодженої до 37 °С води 2 рази на добу впродовж 10 днів, а також «Гастроцид» по тій же схемі, починаючи з наступного дня. За тваринами впродовж дослідження велось спостереження з урахуванням клініко-фізіологічного статусу (температура, загальний стан, пульс, частота дихання тощо). На початку і в кінці дослідження визначали морфологічні і біохімічні показники крові за загальноприйнятими методами [6].

Результати досліджень. На підставі проведених досліджень встановлено, що причинами захворювання слугували порушення умов годівлі і, як наслідок, вражень шлунково-кишкового тракту з наступним розвитком гастроентериту.

При клінічному огляді хворих собак відмічалась в'ялість, відмова від корму, збільшення спраги, шерстний покрив тьмяний і скуйовджений, реакція на подразнення знижена. Перистальтика кишок посилена. При пальпації черевної порожнини спостерігалася болючість. Дефекація часта, кал жовто-зеленого кольору, рідкий з домішками слизу. Показники температури тіла на 0,5 °С були підвищеними.

Аналіз даних морфологічних показників крові показує, що при профузних розладах підвищувався вміст гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів, а ШОЕ навпаки знижувалась. За результатами гематологічних досліджень крові, як показано в таблиці 1, на початку дослідження у контрольній та дослідній групах особливо не відрізнялися значення і коливались в мінімальних межах норми, або були нижче норми. Але після проведених лікувально-профілактичних заходів в контрольній групі вони були майже на тому ж рівні, а такі як загальний білок, креатинін, лужна фосфатаза знизились на 7-10%.

У собак дослідної групи відмічено вірогідне підвищення загального білку на 32,6%, глюкози – 13 %. Сечовина, АсАТ і АлАТ, холестерин, білірубін знизились на 10 – 36,6%, α -амілаза – 9,23% та ліпопротеїди на 17,38%.

Підвищення та зниження вищезазначених гематологічних показників крові пояснюється тим, що за впливу комплексної дії фітопрепаратів на організм, як цілісну систему, покращилось засвоєння поживних речовин корму і процесів метаболізму, функції шлунково-кишкового тракту, печінки, а також підшлункової залози. Крім того, лікування контрольної групи собак тривало до 14 діб, а дослідної до 8 діб. Профілактичний курс гастроентеритів фітопрепаратами у дослідній групі тривав 6 діб. Після проведених лікувально-профілактичних заходів у двох собак контрольної групи спостерігались рецидиви захворювання, чого не відмічено у дослідній групі тварин.

Динаміка гематологічних показників крові контрольної та дослідної груп у собак ($M \pm m, n = 5$)

№	Показники	Норма	На початок дослідю		На кінець дослідю	
			Контрольна	Дослідна	Контрольна	Дослідна
1	Гематокрит, л/л	0,35-0,55	0,44±0,009	0,46±0,005	0,57±0,008	0,38±0,005
2	Глюкоза, ммоль /л	3,3-4,5	3,34±0,05	3,39±0,001	3,26±0,05	3,92±0,02*
3	Загальний, білок г/л	60-75	53,8±0,73	54,1±1,25	52,0±0,81	69,8±0,04
4	Креатинін, мкМ/л	70-140	103,2±5,48	106,4±4,66	108,4±4,3	103,8±0,25
5	Лужна фосфатаза, Од/л	4,0-24,0	22,2±0,41	25,0±0,45	24,9±0,70	18,4±0,32***
6	Сечовина, ммоль /л	3,3-5,9	6,32±0,07	6,30±0,06	6,12±0,35	5,0±0,15**
7	α – амілаза, г/г-л	80 -160	167,21±15,21	166,18±14,72	165,24±17,05	150,72±14,75***
8	АсАТ, ммоль/л	0,1-0,55	0,56±0,07	0,55,91±0,06	0,57±0,08	0,42±0,03
9	АлАТ, ммоль/л	0,1-0,6	0,62±0,04	0,60±0,03	0,61±0,05	0,45±0,04*
10	Холестерин, ммоль/л	3,6±6,6	6,75±0,03	6,72±0,05	6,74±0,06	4,15±0,03** *
11	Білірубін, мкМ/л	Не > 4,5	2,46±0,28	2,252±0,27	2,97±0,48	3,006±0,04
12	Загальні ліпопротеїди, мг %	400-600	712,07±45,2	708,09±43,5	710,5±42,4	587,04±39,5

Примітка: *P<0,05 **P<0,001 ***P<0,001 порівняно з контрольною групою

Висновки:

1. Показано, що фітопрепарати «Фітохол» та «Гастроацид» сприяють покращенню загального стану тварин, обміну речовин, функції шлунково-кишкового тракту, а також позитивно впливають на морфологічні і біохімічні показники крові, не викликають побічної дії.

2. Застосування фітопрепаратів за запропонованою схемою собакам скорочує термін перебігу хвороби і лікування до 6-8 діб, підвищує збереженість та загальну резистентність тварин, що розширює арсенал засобів для лікування та профілактики гастроентеритів.

1. Белов А. Д. Справочник «Болезни собак» / А. Д. Белов, А. Е. Данилов–М.: Колос, 1995. – С. 83-91.
2. Джейн Бикс. «Здоровая собака». Природные средства для питания и лечения / Джейн Бикс.- Пер. с англ. Харьков: Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2000.- С. 85-86.
3. Кузьмин А. А. Советы Айболита или здоровье вашей собаки / А. А. Кузьмин. – Харьков, 2002. – С.375-380.
4. Федю В. М. Справочник по болезням собак и кошек. Серия Ветеринария и животноводство / В. М.Федю, И. Д. Александров, В. И. Ильченко– Ростов на Дону: Феникс, 2000. – 357 с.
5. Антоненко П. П. Ефективність сумісної дії фітопрепаратів при диспепсії телят / П. П. Антоненко, В. О. Постоєнко // Ветеринарна біотехнологія.– №16.- 2010.– С.14-17.
6. Антоненко П. П. Застосування препаратів природного походження «Фітохолу» і «Гастроациду» для профілактики незаразних хвороб тварин та птиці.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ЛЕЧЕНИЯ И ПРОФИЛАКТИКИ ГАСТРОЭНТЕРИТА СОБАК ФИТОПРЕПАРАТАМИ / П. П.Антоненко, Е. М. Постоєнко, В. В. Чумаченко, Н. В. Черный

Представлены результаты научно-производственного опыта по эффективности применения фитопрепаратов «Фитохол» и «Гастроцид» для лечения и профилактики гастроэнтерита у собак. Установлено, что фитопрепараты положительно влияют на общее состояние, обмен веществ и сохранность животных.

Ключевые слова: собаки, «Фитохол», «Гастроцид», лечение, профилактика, фитопрепараты.

EFFICIENCY OF THE TREATMENT AND PREVENTIVE MAINTENANCES GASTROENTERITIS BESIDE DOGS PHYTOPREPARATION / P. P. Antonenko, O. M. Postoienko, V. V. Tchumatchenko, M. V. Chorniy

In article are presented results to efficiency of the using phytopreparation "Fitohol" and "Gastrocid" for treatment and preventive maintenances gastroenteritis beside dogs. It is installed that phytopreparation positively influence upon the general condition, metabolism and safety animal.

Key words: dogs, "Fitohol", "Gastrocid", treatment, preventive, phytopreparation.

Рецензент – доктор ветеринарних наук, професор, член- кореспондент НААНУ **В.О.Ушкалов**